

Slovenski izvlečki / Slovene Abstracts

Michal Babela

ZGODOVINA TELOVADBE NA SLOVAŠKEM OZEMLJU OD 1918 DO 1980

Telovadba se na ozemlju Slovaške izvaja že več kot stoletje. V tem obdobju so slovaški telovadci dosegli pomembne tekmovalne uspehe. Ta zapis se osredotoča na nastanek in razvoj telovadbe na ozemlju Slovaške od začetka 20. stoletja do zgodnjih 80. let 20. stoletja, pri čemer obravnava glavne razloge in dejavnike, ki so vplivali na nastanek, razvoj in usmeritev telovadbe na ozemlju Slovaške v tem obdobju. Uporabljene so bile običajne zgodovinske raziskovalne metode. Glavni poudarek je bil na zbiranju gradiva povezanega s področjem. Poiskani so bili temeljni viri, vključno z dnevniki, časopisi, knjigami, govori, zgodovinskimi zapisi in elektronskimi podatki. Nato so bila ta dejstva razvrščena in njihovi odnosi preučeni z uporabo primerjalne metode. V članku so predstavljeni tudi najuspešnejši telovadci, rojeni na ozemlju Slovaške, ki so med letoma 1918 in 1980 dosegli pomembne tekmovalne uspehe na mednarodni ravni. Osnovno merilo za uvrstitev slovaških telovadcev med uspešne tekmovalce je bila njihova udeležba na vrhunskih mednarodnih telovadnih tekmovanjih, z uvrstitvijo v finala v mnogoboju in posameznih telovadnih orodjih največ do 10. mesta. Podatki o pomembnih dosežkih slovaških telovadcev so v priloženih preglednicah, v katerih so navedeni največji dosežki slovaških telovadcev na olimpijskih igrah, svetovnih prvenstvih in evropskih prvenstvih.

Ključne besede: zgodovina, Slovaška, orodna telovadba, rezultati.

Yaiza Taboada-Iglesias, Diego Alonso-Fernández, Xoana Reguera-López-de-la-Osa, Águeda Gutiérrez-Sánchez

TELESNA SESTAVA IN NJENA POVEZANOST S ŠPORTNIMI POŠKODBAMI PRI MLADIH AKROBATKAH

Tveganje za poškodbe je povezano z vrhunskim športom. Obstajajo dokazi, da lahko sestava telesa vpliva na tveganje poškodb. Namen te raziskave je bil razčleniti pojav poškodb in ugotoviti povezavo telesne sestave s pojavom, vrsto in resnostjo poškodb pri akrobatkah. V vzorec je bilo vključenih 92 akrobatk, starih od 9 do 20 let ($13,66 \pm 2,66$ leta), 33 gornjih (11,06 in 1,41 starosti) in 59 spodnjih (15,11 in 2,00 leta) akrobatk. Izvedene so bile meritve telesne sestave (odstotek maščobe, odstotek mišične mase in vsota 6 kožnih gub) ter indeks telesne mase (ITM) in določena njihova razvrstitev na podhranjenost, normalno telesno maso in prekomerno. Podatki o poškodbah so bili izbrani z vprašalnikom za samoizpolnjevanje ob koncu tekmovalnega obdobja, kjer so zapisali, ali so utrpeli poškodbe, vrsto poškodbe (sklep, vez, kita ali kost) in njeno jakost (lahka, zmerna ali huda). Izvedena je bila opisna, primerjalna in vzročna razčlenitev proučevanih spremenljivk in med skupinami. Rezultati pridobljeni v tej raziskavi, kažejo na višji odstotek nepoškodovanih, a tudi visok odstotek poškodovanih, pri čemer so najpogostejše poškodbe vezi. Kar zadeva razmerje s telesno sestavo in ITM, pomembnih razmerij v pojavnosti, vrsti ali resnosti poškodb, ki so jih utrpeli, ni bilo. Zdi se, da vpliva samo na poškodbe tetiv spodnjih akrobatk, pri čemer imajo poškodovane višji ITM, odstotek maščobe in vsoto šestih kožnih gub.

Ključne besede: telovadba, telesne značilnosti, poškodbe, akrobatika.